

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5C/69/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416202763
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2017:6416202763.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou v právnej veci žalobcu: B. K., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. A. Č. XX, zastúpený advokátom Mgr. Petrom Mačajom so sídlom v Banská Štiavnica, Dolná 7, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35807598, o žalobe na zaplatenie sumy 2.039,08 € s prísl. takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.780 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Súd konanie o žalobe žalobcu, ktorým sa domáhal určenia, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 606100056, uzavretá dňa 22.10.2009 medzi žalobcom a žalovaný je bezúročná a bez poplatkov, ako aj v časti žaloby, kde žiada určiť, že Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 606100056 zo dňa 22.10.2009, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, je neplatná, ako aj v časti žaloby, kde sa domáhal zaplatenia od žalovaného sumy 259,08 €, z a s t a v u j e .

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, uvedená v bode 17. v znení: „Zmluvné strany sa dohodli v z mysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom“ je n e p r i j a t e ľ n á , a preto n e p l a t n á .

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, uvedená v bode 15. v znení: „Rozhodcovská doložka, uzatvorená podľa Zákona č. 244/2002 Z. z.: Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky, zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., Oddiel: Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len „rozhodcovský súd“), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom, ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok)“ je n e p r i j a t e ľ n á , a preto n e p l a t n á .

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka, uvedená v Zmluve o úvere č. 606100056, uzavretá dňa 22.10.2009 medzi žalobcom a žalovaným v znení: „Dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu, zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 420 €“ je n e p r i j a t e ľ n á , a preto n e p l a t n á .

Súd žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov konania v pomere 100 % trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu pôvodne podanou žalobou domáhal vydania od žalovaného bezdôvodného obohatenia vo výške 2.039,08 €, určenie, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 22.10.2009 je bezúročná a bez poplatkov, určenia, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Poukázal na to, že Zmluva, ktorú dňa 22.10.2009 uzatvoril so žalovaným, je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, neobsahuje zákonom stanovené náležitosti, a preto je ju považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Uviedol, že poplatok, ktorý bol dojednaný v zmluve vo výške 420 € je v rozpore s dobrými mravmi a v tejto časti je zmluva neplatná. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že v danej veci ide o prekážku rozhodnutej veci, nakoľko rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe skutočností, ktoré ho neoprávňovali vydať takého rozhodnutie. Rozhodcovskú doložku považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

2. V priebehu konania žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zobral žalobu v časti späť a to: čo do určenia že Zmluva o úvere č. 606100056 uzavretá medzi stranami sporu dňa 22.10.2009 je bezúročná a bez poplatkov, čo do určenia, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná ako aj čo do sumy 259,08 €. V tejto časti konanie žiadal zastaviť. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby súd konanie v časti ako je uvedené vo výroku rozhodnutia zastavil v zmysle § 145 ods.2 CSP. Po čiastočnom späťvzatí žaloby bolo predmetom sporu vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.780 €.

3. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, doručenie mal riadne vykázané, súdu neúčast' ospravedlnil, súhlasil, aby súd vo veci konal v jeho neprítomnosti a poukázal na svoje doterajšie vyjadrenie. Z obsahu písomného vyjadrenia žalovaného je zrejmé, že zmluvu, ktorú uzavrel so žalobcom, nie je možné považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Zmluvu treba považovať za absolútny obchod a nie je možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ale ju treba posúdiť podľa Obchodného zákonníka. Odplata nie je v neprimeranej výške. Dohoda o zrážkach zo mzdy je platná. Žalovaný v písomnom vyjadrení poukázal na to, že v danej veci je prekážka veci rozhodnutej, nakoľko bol vydaný rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu. Zároveň konštatoval, že je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia. Žalobu žiadal zamietnuť.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie a to oboznámením sa so Zmluvou o úvere, s prehľadom splátok a pokút, so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, s uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 9Er/1418/2011, s Dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, s oznámením spoločnosti FOUR TRADE s.r.o. Žiar nad Hronom, s ostatným spisovým materiálom.

5. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

6. Podľa § 52 ods. 2 toho istého zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

7. Podľa § 52 ods. 3 toho istého zákona spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

8. Podľa § 53 ods. 1 toho istého zákona spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

9. Podľa § 53 ods. 2 toho istého zákona za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

10. Podľa § 53 ods.3 toho istého zákona ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

11.Podľa § 53 ods.6 toho istého zákona ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, 1a) nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy.

12.Podľa § 54 ods. 1 toho istého zákona zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

13.Podľa § 54 ods. 2 toho istého zákona v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14.Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

15.Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

16.Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

17.Podľa § 1 ods. 1 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení neskorších predpisov účinný v čase uzavretia zmluvy tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

18.Podľa § 1 ods.2 toho istého zákona zákon sa nevzťahuje na zmluvy: f) na ktorých základe sa vyžaduje, že spotrebiteľ úver splatí v lehote nepresahujúcej tri mesiace alebo maximálne štyrmi splátkami v lehote nepresahujúcej 12 mesiacov.

19.Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

20.Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

21.Podľa § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

22.Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, že strany sporu uzatvorili dňa 22. 10. 2009 Zmluvu o úvere č. 606100056. V zmysle uvedenej zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi finančnú čiastku 1.400 €, ktoré sa žalobca zaviazal veriteľovi zaplatiť, zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 420 € čiže celkovú sumu 1.820 €, a to v 2 mesačných splátkach po 910 €, počnúc dňom 1.12.2009 na účet veriteľa. Zo zmluvy vyplýva aj tá skutočnosť, že žalobcovi boli finančné prostriedky vyplatené v hotovosti pri podpise zmluvy.

23.Žalovaný pri uzatváraní zmluvy bol v postavení dodávateľa, nakoľko konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobca ako fyzická osoba bol spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedenej skutočnosti vyplýva, že účastníci konania uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu. Zmluva, ktorú uzavreli strany sporu, však nemá charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nakoľko zákon č. 258/2001 Z.z.. účinný v čase uzavretia zmluvy sa nevzťahuje na zmluvy, na ktorých základe sa vyžaduje, že spotrebiteľ úver splatí v lehote nepresahujúcej tri mesiace. Žalobca mal úver zaplatiť v 2 mesačných splátkach.

24.V zmysle Zmluvy o úvere sa žalobca zaviazal poskytnuté finančné prostriedky vrátiť spolu s poplatkom vo výške 420 €. I tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednaní poplatku (odplaty za poskytnutie peňazí) pri peňažnej pôžičke (resp. úvere) však koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeranú odplatu bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke (resp. zmluvu o úvere) v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o poplatku často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimeranú odplatu. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška odplaty (poplatku), ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní spotrebiteľských úverov v obdobných prípadoch. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy platí, že ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Poplatok 420 € plniaci funkciu odplaty za poskytnuté finančné prostriedky predstavoval v percentuálnom vyjadrení 30 % poskytnutej sumy. Ide o odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov so splatnosťou dva mesiace, pričom takáto výška odplaty predstavuje ročnú sadzbu odplaty minimálne 180 %, čo je neprimeraná odplata, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Súd zistil, že úroková miera dohodnutá medzi stranami sporu v spornej zmluve až cca 22,6 - násobne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, ktorá v mesiaci október 2009 činila 7,9620 % ročne pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou do 1 roka (zdroj: www.nbs.sk <<http://www.nbs.sk>> - banková úroková štatistika). Súd je toho názoru, že dohoda o odplate za poskytnutie úveru je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Súd zároveň vo výroku rozhodnutia určil zmluvnú podmienku o výške poplatku za neprijateľnú a preto neplatnú. Nebola individuálne dojednaná, žalobca nemohol ovplyvniť obsah zmluvy (v tejto časti).

25.Vzhľadom na to, že zmluva je v časti dohody o odplate neplatný právny úkon, vznikla povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanému len poskytnutú sumu 1.400 €. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobcu FOUR TRADE s.r.o. Žiar nad Hronom (č.l.109,115) súd zistil, že žalobca zaplatil sumu 1.780 € (zrážkami zo mzdy), za obdobie od októbra 2010 do marca 2016. Z rozpisu splátok a pokút (č.l.78) súd zistil, že žalobca zaplatil aj sumu spolu 119,08 € a to splátkami zo dňa 8.4.2010 (5x po 10 €) a dňa 12.5.2010 sumu 69,08 €. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý oznámil (č.l.77), že vymohol pre žalovaného sumu 1.540 €. Spolu žalobca zaplatil teda sumu 3.439,08 €. Vzhľadom na to mu vzniklo právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného vo výške 2.439,08 € (3.439,08 € mínus 1.400 €). Žalobca si po čiastočnom späťvzati žaloby v konaní uplatnil voči žalovanému sumu 1.780 € a keďže súd je viazaný podanou žalobou, rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.780 €, titulom vydania bezdôvodného obohatenia ako plnenia bez právneho dôvodu. Súd žalobu žalobcu považoval za dôvodnú a vyhovel jej.

26.Vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve o úvere, ktorá bola uzavretá medzi stranami sporu v zmysle bodu 15 bola upravená rozhodcovská doložka v znení ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

27.Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorý bol novelizovaný Občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských úveroch.

28.Podľa čl. 3 ods. 1,2 Smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

29.Podľa čl. 5 Smernice v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad, priaznivejší pre spotrebiteľa.

30.Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky, použité v zmluvách, uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, aj jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

31.Podľa ústavnej judikatúry systém ochrany, zavedený Smernicou Rady č. 93/2013/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti. Táto situácia vedie k pristúpeniu na podmienky, vopred pripravené dodávateľom bez možnosti ovplyvniť ich obsah. Smernica 93/2013/EHS vyvažuje nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom zásahom zo strany štátu. Preto súd aj bez návrhu námietky zo strany spotrebiteľa je povinný prihliadať na neprijateľné zmluvné podmienky.

32.Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, účinný v čase uzavretia zmluvy o úvere rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

33.Podľa § 4 ods. 2 toho istého zákona rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, 4) ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

34.Podľa § 4 ods. 3 toho istého zákona nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

35.Žalovaný v písomnom vyjadrení namietal, že v danej veci je prekážka res iudicata s poukazom na to, že žalobca bol v konaní o plnenie zo zmluvy o úvere zaviazaný právoplatným a vykonateľným rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. Bratislava.

36.Žalovaný vo svojom vyjadrení poukazoval na rozhodcovský rozsudok, ktorý však súdu nepredložil ani na základe výzvy. Súd z uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9Er/1418/2011 zo dňa 26.6.2015 (čl.124) zistil, že dňa 12.5.2011 bol vydaný Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. sp.zn. SR 15162/10. Pohľadávka oprávneného (v tomto konaní žalovaného) bola vo výške 2.564,24 €. Žalobca tvrdenie žalovaného o vydaní uvedeného rozhodcovského rozsudku nerozporoval. Otázku, či môže byť právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu prekážkou veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, sa zaoberal Najvyšší súd SR v uznesení z 29.1.2015, sp. zn. 3Cdo 27/2011. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí vysvetlil, že oprávnenie súdu skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej doložky nevedie k posudzovaniu vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, súvisí však s potrebou vyriešiť otázku, či a aké právne účinky má vydaný rozhodcovský rozsudok. Pri posudzovaní, v občianskom súdnom konaní predložený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní) môže súd pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní, ale aj v iných konaniach, napr. pri riešení otázky, či vydaný rozhodcovský rozsudok zakladá pre občianske súdne konanie prekážku res iudicata. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že aj rozhodcovský rozsudok, ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, ale tento právny záver je opodstatnený len vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, pretože iba platná rozhodcovská doložka alebo rozhodcovská zmluva zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR je aplikovateľné aj v súdnej veci, ktorej predmetom je vydanie bezdôvodného obohatenia, vzniknutého plnením bez právneho

dôvodu, keď je potrebné vyriešiť otázku, či žalobca plnil žalovanému na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku, ktorý má podľa § 35 Zákona č. 244/2002 Z. z. rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 275/2014 zo dňa 20.5.2015).

37. Súd je toho názoru, že rozhodcovská doložka medzi stranami sporu pri uzatváraní Zmluvy o úvere č. 606100056 dňa 22.10.2009 nebola platne uzavretá z dôvodu, že nebola zachovaná jej písomná forma. V texte zmluvy o úvere je síce vyhlásenie žalobcu ako dlžníka, že súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sa zaväzuje dodržiavať, ale Všeobecné podmienky, v ktorých je v článku 15 predformulovaná dohoda o rozhodcovskej doložke nie sú podpísané účastníkmi zmluvy o úvere. Nedostatok podpisu na Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, obsahujúcich rozhodcovskú doložku, vyhodnotil už NS SR v uznesení z 30.11.2011, sp. zn. 2Cdo 245/2010 tak, že rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá. Bez platne uzavretej rozhodcovskej doložky, alebo rozhodcovskej zmluvy, nie je možné rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. Bratislava, sp. zn. SR 15162/10 z 12.5.2011 považovať za rozhodcovský rozsudok s účinkami právoplatného rozsudku súdu, a z tohto dôvodu ani nezakladá pre prejednávajúcu vec prekážku veci rozsúdenej.

38. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

39. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

40. Z obsahu žalobcu na pojednávaní vyplynulo, že všeobecné podmienky mu dané neboli ich obsah nemohol ovplyvniť a všeobecné podmienky ani nepodpísal. Súd poukazuje na to, že zmluvná podmienka, obsiahnutá vo výroku tohto rozhodnutia, nebola dojednaná individuálne, žalobca nemohol ovplyvniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v tejto časti, a preto súd zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku tohto rozhodnutia určil za neprijateľnú a preto za neplatnú. Takto upravená rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy.

41. Vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve o úvere, ktorá bola uzavretá medzi stranami sporu v zmysle bodu 17 je stanovené, že obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Súd je toho názoru, že uvedená zmluvná podmienka, pokiaľ sa týka aplikácie Obchodného zákonníka, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 17 je neprijateľná zmluvná podmienka.

42. Zmluva medzi stranami sporu má charakter spotrebiteľskej zmluvy s tým, že žalovaný uzatvoril túto zmluvu ako dodávateľ v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalobca bol pri uzatváraní zmluvy spotrebiteľ v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s dojednaním účastníkov zmluvného vzťahu v rámci Všeobecných podmienok úverovej zmluvy, podľa ktorého sa zmluva uzatvára podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka treba poukázať na to, že podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmú spotrebiteľské zmluvy obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ako aj s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sú neprijateľné podmienky, upravené v spotrebiteľskej zmluve neplatné a v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky, upravené spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Uvedená zmluvná podmienka, obsiahnutá vo výroku tohto rozhodnutia, nebola dojednaná individuálne, žalobca nemohol ovplyvniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v tejto časti, pričom

Všeobecné podmienky poskytnutia úveru žalobcom neboli ani podpísané. Z uvedeného je zrejmé, že dojednanie o voľbe Obchodného zákonníka podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, tvoriace súčasť Všeobecných podmienok, súd posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a považoval ju za neplatnú.

43. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že novela Občianskeho zákonníka, definovaná Zákomom č. 102/2014 Z. z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva (rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co 53/2015 zo dňa 20.4.2015).

44. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Žalobca bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, preto mu súd priznal náhradu trov konania v pomere 100 % trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Toto právo nemajú účastníci, ktorí sa ho vzdali písomne do zápisnice súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).